

TRAKASSERIFRITT PRO

Instruktion för förebyggande och hantering av
trakasserier och diskriminering i Fackförbundet
Pros verksamhet

fackförbundet

pro

INLEDNING

Fackförbundet Pro välkomnar alla med i verksamheten.

Fackförbundet Pro tar avstånd från osakligt bemötande, diskriminering, hatretorik, sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av kön i sin verksamhet.

Pro är en gemenskap som består av individer. I umgänget mellan individer är det ofrånkomligt att det uppstår missförstånd och konflikter. Det vore sorgligt om schismerna försämrar stämningen i verksamheten eller försvårar samarbetet mellan föreningarna och människorna. Därför är det viktigt att vi ingriper i och diskuterar trakasserier och diskriminering.

Jag vill uppmuntra alla som verkar inom Pro att öppet diskutera trakasserier och diskriminering och i föreningarna lyfta fram teman som presenteras i denna instruktion.

Tillsammans skapar vi ett trakasserifritt Pro.

Med vänlig hälsning

Jorma Malinen
ordförande, Fackförbundet Pro

Innehåll

DET ÄR TRYGGT PÅ PROS EVENEMANG	4
TRAKASSERIFRITT OCH DISKRIMINERINGSFRITT PRO	5
Vad är sexuella trakasserier?	6
Vad är trakasserier på grund av kön?	7
Vad är hatretorik	7
Vad är diskriminering	8
INSTRUKTIONER	9
Anvisningar för evenemangsarrangörer	9
Anvisningar för trakasseriombud	11
Om du blir utsatt för trakasserier och osakligt bemötande	13
Om du ser trakasserier	13
Om du beskylls för trakasserier	14
ANMÄLAN TILL FÖRBUNDET	14
PÅFÖLJDER FÖR TRAKASSERIER	17
LAGSTIFTNING	18
ANDRA SOM HJÄLPER	20
MER OM TILLGÄNGLIGHET	21
BILAGA 1. ANMÄLAN TILL FACKFÖRBUNDET PRO OM SEXUELLA ELLER ANDRA TRAKASSERIER ELLER OSAKLIGT BEMÖTANDE	22

DET ÄR TRYGGT PÅ PROS EVENEMANG

Genom den här instruktionen vill vi förebygga trakasserier, diskriminering och osakligt bemötande i Fackförbundet Pros och dess föreningars verksamhet och att ge vägledning för hur osakligt bemötande ska hanteras.

Vi beskriver hur var och en av oss kan bidra till en positiv atmosfär, vad som avses med oacceptabelt beteende, på vilket sätt trakasserier och diskriminering ska hanteras, vilken ansvarsfördelningen är då trakasserier behöver utredas och vilka följderna av förseelser mot instruktionen är.

Instruktionen gäller all verksamhet inom Fackförbundet Pro, såsom evenemang, möten och kurser som ordnas av förbundet eller föreningarna. Den gäller också på kvällsevenemang, julfester och kryssningar.

Pro förutsätter att föreningarna inom förbundet följer instruktionen i sin verksamhet.

På tillställningar som ordnas tillsammans med en annan arrangör ska både den här instruktionen och samarbetspartnerns eventuella instruktioner tillämpas. Tänk på detta vid planeringen och marknadsföringen av evenemangen.

I fråga om förbundets medarbetare gäller Pros interna instruktion om osakligt bemötande. I den beskrivs vilka åtgärder som ska vidtas om någon i personalen utsätts för eller misstänks för trakasserier eller osakligt bemötande.

TRAKASSERIFRITT OCH DISKRIMINERINGSFRITT PRO

Pro godkänner inga former av mobbning, sexuella trakasserier, trakasserier på grund av kön, diskriminering och osakligt bemötande i verksamheten.

Med osakligt bemötande och trakasserier avses beteende som är sårande eller kränkande gentemot någon annan och som inte kan anses vara allmänt acceptabelt. Handlingen kan vara en engångsföreteelse eller upprepas.

Trakasserier och osakligt bemötande kan förekomma såväl vid fysiska möten mellan människor som i sociala medier och på andra plattformar. Osakligt bemötande kan involvera medlemmar, intressenter, utomstående eller förbundets medarbetare.

Exempel på osakligt bemötande och trakasserier är sexuella trakasserier, trakasserier på grund av kön, diskriminering och hatretorik.

Osakligt bemötande kan ta sig uttryck som bland annat

- ickeverbal kommunikation (t.ex. miner, gester)
- utfrysning ur gemenskapen (t.ex. man talar inte eller förbjuder andra att tala med en, hälsar inte, lyssnar inte, nobbar åsikter, avbryter när personen talar, isolerar personen från andra)
- konstant obefogad kritik och försvårande av arbetet

-
- ifrågasättande av rykte eller ställning (genom att t.ex. sprida falska uppgifter, baktala, förolämpa, förödmjuka eller förlöjliga någon)
 - kränkning av integriteten (genom att t.ex. ryta, ta till muntliga eller skriftliga hotelser, göra fysiska närmanden, beröra, gripa tag, ta till våld).

Vad är sexuella trakasserier?

Då det handlar om sexuella trakasserier är det inte tal om ömsesidig flirt eller ömsesidigt sexuellt intresse.

Med sexuella trakasserier avses någon form av icke önskvärt verbalt, ickeverbalt eller fysiskt beteende av sexuell natur vars syfte är eller som leder till en kränkning av en persons psykiska eller fysiska integritet, särskilt när detta sker genom att skapa en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning. Det kan räcka med en handling för att det ska handla om trakassering.

Sexuella trakasserier kan komma till uttryck genom

- sexuellt insinuerande gester eller miner
- oförskämt prat med sexuell underton, oanständiga skämt samt påpekanden eller frågor om figuren, klädseln eller privatlivet
- material eller brev, e-postmeddelanden eller telefonsamtal med sexuell underton

-
- önskad fysisk beröring, förslag eller krav på könsumgänge eller annat sexuellt umgänge.

Våldtäkt eller försök till våldtäkt samt fysiskt sexuellt antastande är straffbara handlingar enligt strafflagen.

Vad är trakasserier på grund av kön?

Med trakasserier på grund av kön avses någon form av icke önskvärt beteende som har samband med en persons könstillhörighet, könsidentitet eller könsuttryck som inte är av sexuell natur, vars syfte är eller som leder till en kränkning av en persons psykiska eller fysiska integritet och skapar en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning.

Trakasserier på grund av kön kan komma till uttryck till exempel genom

- nedsättande uttalanden om det andra könet
- förnedrande av det andra könet.

Vad är hatretorik

Hatretorik är diskriminerande, nedvärderande och hotfull kommunikation som riktas mot individer och deras egenskaper eller större människogrupper. Hatretorik kränker individers och grupperns människovärde genom förakt eller stereotypier, bestrider människors rätt att vara den de är och strävar efter att tysta ner människor och utesluta dem ur den offentliga debatten och samhället.

Hatretorik kan vara riktad mot exempelvis personer av utländsk härkomst, kvinnor, män, äldre, unga, personer med funktionsnedsättning, sexuella minoriteter, könsminoriteter, språkliga eller religiösa minoriteter eller majoriteter, anhängare av ett parti eller en idrottsklubb.

Hatretorik kan också sänka tröskeln för allvarigare våld och hatbrott.

Vad är diskriminering

Diskriminering innebär att en person behandlas på ett ofördelaktigare sätt än någon annan i en jämförbar situation på grund av en eller flera individuella egenskaper.

Enligt diskrimineringslagen får ingen diskrimineras på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på ett faktum eller ett antagande i fråga om personen själv eller någon annan.

INSTRUKTIONER

Anvisningar för evenemangsarrangörer

Trakasserier och diskriminering kan förebyggas med följande åtgärder:

Ledningen har explicit tagit avstånd från trakasserier och diskriminering i verksamheten.

Deltagarna ska godkänna denna instruktion då de anmäler sig till evenemang och utbildningar.

I samband med anmälningen ställs endast frågor som är relevanta för deltagandet, t.ex. om specialkost.

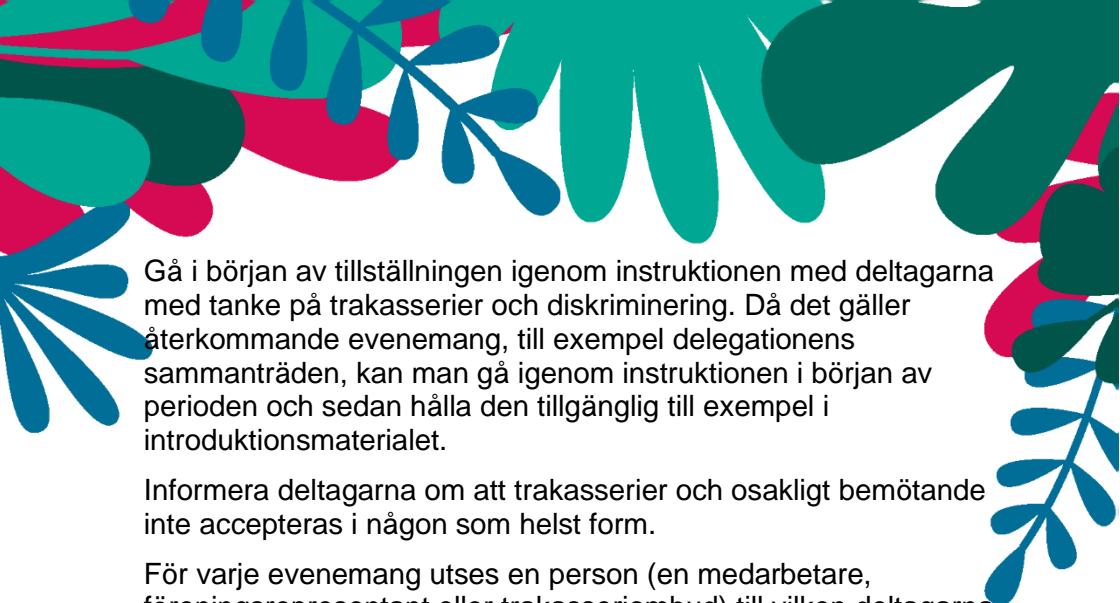
I enkäter frågas efter svarspersonens kön endast om det är relevant, och endast med alternativen man, kvinna, annat.

Kommunikationen om evenemang innehåller information om fysisk och kommunikativ tillgänglighet.

Alla på evenemanget ska gärna bära namnbrickor.

Fysisk tillgänglighet omfattar den fysiska miljön, såsom byggnader.

Kommunikativ tillgänglighet hänför sig till den "immateriella" miljön, till exempel information, webbplatser, tjänster och attityder.

Gå i början av tillställningen igenom instruktionen med deltagarna med tanke på trakasserier och diskriminering. Då det gäller återkommande evenemang, till exempel delegationens sammanträden, kan man gå igenom instruktionen i början av perioden och sedan hålla den tillgänglig till exempel i introduktionsmaterialet.

Informera deltagarna om att trakasserier och osakligt bemötande inte accepteras i någon som helst form.

För varje evenemang utses en person (en medarbetare, föreningsrepresentant eller trakasseriombud) till vilken deltagarna kan rapportera om trakasserier eller diskriminering.

Det ordnas utbildning om modellen för ingripande i och förebyggande av trakasserier för trakasseriombuden, Pros anställda och föreningarna.

Trakasserier och diskriminering diskuteras öppet för att öka medvetenheten om frågan.

Trakasserier och diskriminering tas på allvar och åtgärdas.

Förekomsten av trakasserier och hur väl arrangemangen lyckats följs upp bland annat med deltagarfeedback.

Fysisk och kommunikativ tillgänglighet är indikatorer för hur vi tänker och tar hänsyn till mångfald. Evenemangsarrangören kan beakta mångfalden bland medlemmarna vid valet av tillgängliga lokaler, marknadsföringen samt i valet av utbildare och experter. En tillgänglig miljö är bra för alla.

Anvisningar för trakasseriombud

Evenemangsarrangören utser trakasseriombuden. Om evenemanget inte har ett särskilt utsett trakasseriombud, sköts uppgiften av en representant för arrangören som är närvarande på evenemanget eller kursen, till exempel en anställd på förbundet eller en representant för föreningen.

Ett trakasseriombud bör utses speciellt för Pros och föreningarnas stora evenemang och för evenemang där risken för trakasserier är stor, som kvällsevenemang och fester.

Trakasseriombuden bör gärna representera bägge könen. Deras kontaktinformation och var de kan kontaktas under evenemanget bör anges i evenemangets kommunikation och på väggen i evenemangslokalen. Ombudet ska bära en synlig namnbricka under evenemanget.

Att utse trakasseriombud lyfter upp frågan för diskussion och gör det klart att trakasserier inte godkänns.

Fackförbundet Pros anställda, evenemangsarrangörer eller utsedda trakasseriombud är skyldiga att ingripa i trakasserier på fackförbundets evenemang eller kurser omedelbart då handlingen uppdagats eller anmälts.

Trakasseriombud är en person som utses speciellt för ett evenemang. Ombuden ger råd och stöd till personer som blivit utsatta för trakasserier, antastande, mobbning, diskriminering eller annat ojämnt bemötande. Trakasserier kan anmälas till trakasseriombuden. Ombuden utbildas av Pro.

Ingen ska behöva stå ut med trakasserier eller ge upp jobbet på grund av en trakasserare. Om ingen ingriper, uppstår en uppfattning att exempelvis sexuella trakasserier, utfrysning och dåligt bemötande skulle vara acceptabla.

Minimikravet är att sätta stopp på situationen. På goda grunder kan man skjuta upp utredningen av fallet till senare.

Om situationen fortsätter ska du sätta stopp för den.

Säg klart ut att trakasserier inte tillåts på evenemanget.

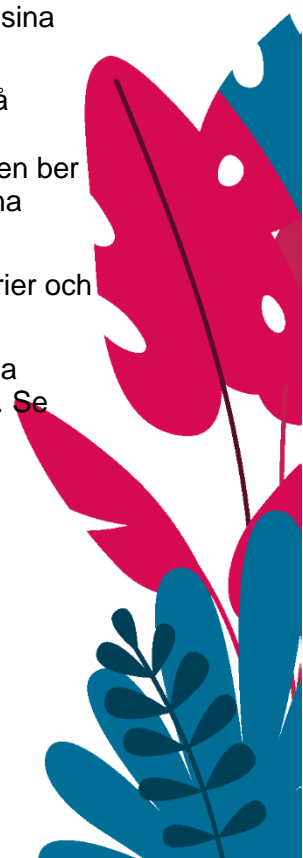
Fråga vad som är på gång. Låt parterna lägga fram sina synpunkter.

Fråga hur den som blivit utsatt för trakasserier vill gå vidare. Möjliga åtgärder är bland annat att reda ut situationen genom att diskutera den, att trakasseraren ber om ursäkt eller att trakasseraren uppmanas att lämna evenemanget eller utbildningen.

Gör det klart att det måste bli ett stopp på trakasserier och osakligt bemötande.

Tala om för den utsatta personen att hen kan anmäla fallet till förbundet, ge vid behov hjälp med anmälan. Se sidan 14, Anmälan till förbundet.

Ge stöd till den som blivit utsatt för trakasserier.

Om du misstänker att det har skett ett brott, ska du kontakta polisen eller råda den som blivit utsatt för trakasserier att polisanmäla fallet.

Om du blir utsatt för trakasserier och osakligt bemötande

Be den som trakasserar dig att sluta.

Om trakasserierna trots tillsägelsen fortsätter eller är grova ska du anmäla dem.

Tala om trakasserierna för trakasseriombudet om det finns ett sådant på evenemanget.

Annars kan du anmäla fallet till evenemangsarrangören, t.ex. förbundets anställda eller föreningens representant.

Tala om för trakasseriombudet vad som har hänt och vad du önskar ska göras i saken.

Du kan meddela om trakasserierna vidare till förbundet. Se sidan 14, Anmälan till förbundet.

Om det handlar om ett brott ska du polisanmäla fallet.

Ta vara på dina krafter, be om stöd och hjälp av någon som lyssnar i din närmaste krets.

Om du ser trakasserier

Om du ser att någon blir trakasserad, fråga om du kan hjälpa. Ni kan tillsammans be den som trakasserar lägga av med det.

Uppmana den som blivit utsatt för trakasserier att kontakta trakasseriombudet eller evenemangsarrangören. Du kan också anmäla trakasserierna.

Om du beskylls för trakasserier

Om någon talar om för dig att ditt beteende upplevs som trakasserande, ska du ta det på allvar.

Lyssna på vad den som upplevt ditt beteende som trakasserande eller den som utreder fallet har att säga.

Tänk på ditt beteende ur motpartens perspektiv och beskriv hur du ser på situationen.

Diskutera tillsammans hur ni kan lösa situationen och var beredd att be om ursäkt.

Även om du inte anser att du har gjort dig skyldig till trakasserier ska du inte ringakta motpartens känslor, utan ändra ditt beteende.

Ta vara på dina krafter, be om stöd och hjälp av någon som lyssnar i din närmaste krets.

ANMÄLAN TILL FÖRBUNDET

Du kan anmäla trakasserier till förbundet.

Skicka din anmälan per e-post till hairinta@proliitto.fi. Anmälningarna behandlas omgående och konfidentiellt i enlighet med principerna i Pros [dataskyddsbeskrivning](#). Uppgifterna används endast för att utreda fallet och för statistik.

Uppgifterna behandlas endast av personer vars arbetsuppgifter omfattar handläggning av trakasserier.

Du kan endast lämna en anmälan i eget namn. Om du vill kan du lämna anmälan på blanketten som finns i slutet av instruktionen.

Anmälan tas emot på Pro av personer som har i uppgift att behandla trakasserier. De reder ut fallet, låter eventuellt parterna komma till tals, drar sina slutsatser och beslutar om eventuella påföljder. Beslutet delges parterna.

Förbundets kontaktpersoner:

Utbildningar:

utbildnings- och materialchef [Tiina Kiuru](#)

Föreningsevenemang:

organisationschef [Pasi Nieminen](#)

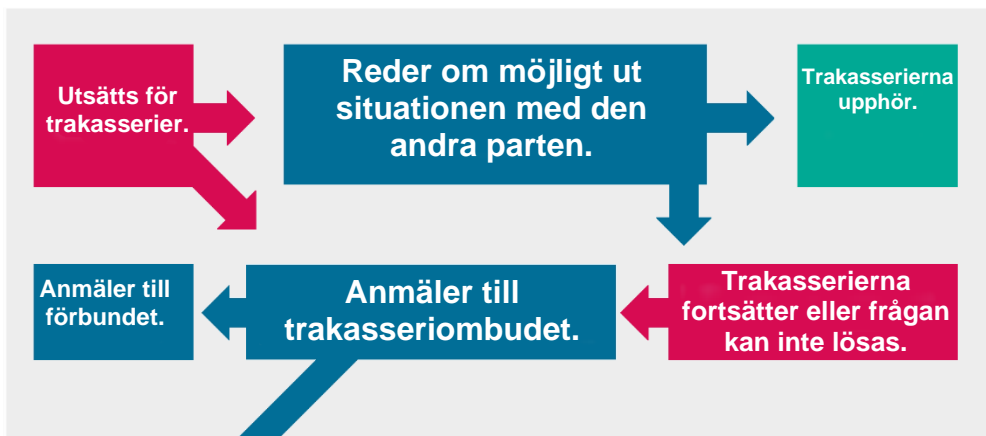
Administrationns evenemang:

ekonomi- och förvaltningsdirektör [Jani Salenius](#)

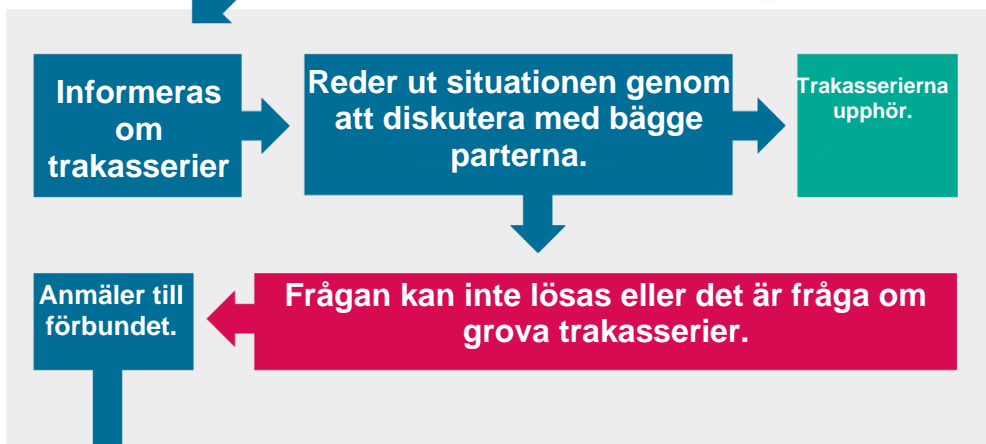
Om den som trakasserat är en anställd på förbundet eller hör till förbundets representantskap, styrelse eller presidiet, ska ärendet alltid anmälas till förbundet.

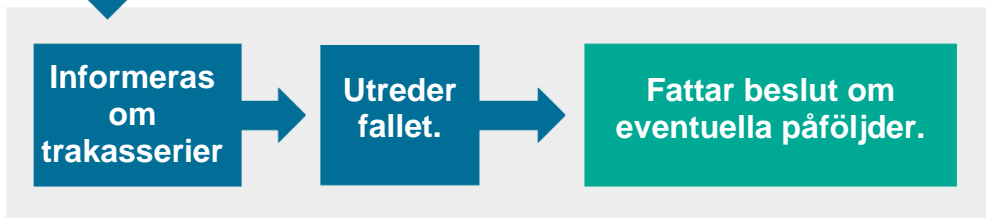
Den som blivit trakasserad...

Trakasseriombudet...

Fackförbundet Pro...

PÅFÖLJDER FÖR TRAKASSERIER

Trakasserier, diskriminering eller osakligt bemötande som förekommer på evenemang som ordnas av Pro eller föreningarna leder till följande påföljder:

Personen uppmanas att sluta med trakasserier eller uppmanas att lämna lokalen, evenemanget eller utbildningen.

Förbundets linjeorganisation fattar beslut i varje enskilt fall om att förbjuda personen att agera i Pros namn eller att på viss tid eller tillsvidare förbjuda personen att delta i evenemang.

I fråga om förbundets medarbetare gäller Pros interna instruktion om osakligt bemötande.

VAR OCH EN KAN BIDRA TILL EN GOD OCH DISKRIMINERINGSFRI ATMOSFÄR

Ett positivt och öppet förhållningssätt bidrar till att skapa en god atmosfär och trivsel för alla på Pros evenemang. Vårt mål är att alla som deltar i Pros och föreningarnas evenemang känner sig välkomna och upplever att de tryggt kan delta i evenemangen och utbildningarna.

Vi vill skapa en kultur med öppen interaktion och acceptans för mångfald. Genom kontakter med andra människor kan vi lära oss att det går att komma överens med andra och vi trots skillnaderna har mycket gemensamt. Det är viktigt med humor och roliga stunder tillsammans.

- Bemöt de andra deltagarna sakligt och med respekt.
- Förhåll dig öppet till olika synpunkter.
- Se till din egen och andras säkerhet.
- Stöd och hjälp andra.
- Tänk på att skämt om en persons eller en grups egenskaper kan vara sårande.
- Tänk också på att det kan finnas personer från olika grupper bland en persons närstående.
- För saken på tal om en situation eller ett beteende stör dig.

LAGSTIFTNING

Grundlagen (731/1999) Jämlikhet är en av individens grundlagsenliga fri- och rättigheter. Enligt det i grundlagen fastställda förbudet mot diskriminering får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person (6 § 1 mom.).

Diskrimineringslagen (1325/2014) Enligt diskrimineringslagen får ingen diskrimineras på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på ett faktum eller ett antagande i fråga om personen själv eller någon annan. Även trakasserier räknas som diskriminering (8 §).

Med trakasserier avses (diskriminerande) beteende som "skapar en stämning som gör att personen förnedras eller förödmjukas eller som är hotfull, fientlig eller aggressiv gentemot honom eller henne" (14 §).

Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986)

Enligt jämställdhetslagen får ingen diskrimineras på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck. Till diskriminering räknas bland annat sexuella trakasserier på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck.

Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på ett faktum eller en presumtion i fråga om personen själv eller någon annan (7 §).

Strafflagen innehåller bestämmelser som förbjuder sexuellt antastande genom beröring (20 kap. 5 a §) och ärekränkning (24 kap. 9 §). Rekviriten för ärekränkning kan uppfyllas om någon framför en kränkande eller osann uppgift om någon annan.

Det är också förbjudet att utan lov sprida bilder eller personliga uppgifter om någon annan. Det kan i så fall vara fråga om spridande av information som kränker privatlivet (8 §). Till exempel är det kränkande att sprida på webben bilder av någon annan lättklädd, naken eller i en komprometterande situation.

ANDRA SOM HJÄLPER

[Kvinnolinjen](#)

Råd och stöd för kvinnor och flickor samt deras närstående som oroar sig för våld.

Kvinnolinjen hjälper dig avgiftsfritt på finska

mån–fre 16–20, lör–sön 12–16

0800 02400

[Nollinjen](#)

Gratis hjälplinje för relationsvåld och våld mot kvinnor.

080 005 005

[Pro Noste](#)

Genom Fackförbundet Pros tjänst Pro Noste kan du boka tid hos en psykolog eller för lösningsfokuserad terapi. Du kan använda tjänsten tre gånger per år.

[Våldtäktskriscentralen Tukinainen](#)

Våldtäktskriscentralen ger stöd, hjälp och handledning till offer för sexuellt våld, deras närstående och dem som arbetar med offren.

[Brottsofferjouren](#)

Brottsofferjouren arbetar för att förbättra brottsoffrens, deras närståendes och vittnens ställning bland annat genom att tillhandahålla lågröskeltjänster för stöd och rådgivning.

[Seri-stödcentret för offer för sexuellt våld](#)
Jourtelefon 24 h, 040 701 8446

[Jämställdhetsombudsmannen](#)

[Diskrimineringsombudsmannen](#)

MER OM TILLGÄNGLIGHET

[Checklista för fysisk tillgänglighet vid utbildningar](#)

[Checklista för kommunikativ tillgänglighet och mångfald vid evenemang](#)

BILAGA 1. ANMÄLAN TILL FACKFÖRBUNDET PRO OM SEXUELLA ELLER ANDRA TRAKASSERIER ELLER OSAKLIGT BEMÖTANDE

Anmälares namn:

Anmälares kontaktinformation (e-post och telefon):

Evenemangets namn:

Vem/vilka trakasserade dig:

När skedde trakasserierna:

Var utfördes trakasserierna:

Beskriv händelseförloppet så exakt som möjligt:

Såg eller hörde någon annan händelsen, dvs. finns det vittnen eller annat bevismaterial, som t.ex. e-post/Whatsapp-meddelanden e.d.?

vittnen:

bevis:

Berättade du om händelsen för evenemangets arrangör eller trakasseriombudet:

Arrangörens eller trakasseriombudets namn:

Arrangörens eller trakasseriombudets kontaktinformation (e-post och telefon):

Datum:

Underskrift:

Fackförbundet Pro deltar i kampanjen **Område fritt från diskriminering**. Därmed förbinder sig Pro att

- behandla alla medlemmar och alla anställda likvärdigt oberoende av personens kön, ålder, etniska ursprung, religion eller övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, handikapp eller sexuella läggning
- informera alla medarbetare om förklaringen av ett område fritt från diskriminering
- sätta upp dekalen *Område fritt från diskriminering* på ett synligt ställe i organisationens lokaler
- ta alla anmälningar och misstankar om diskriminering på allvar.
- Kampanjen har utarbetats och genomförs av Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto Fimu, Handikappforum, Förbundet för mänskliga rättigheter, Seta, Ungdomssektorns takorganisation i Finland Allians och Justitieministeriet.
<https://yhdenvertaisuus.fi/sv/frittfrandiskriminering.fi>

OMRÅDE FRITT FRÅN
DISKRIMINERING
SYRJINNÄSTÄ VAPAA ALUE

Fackförbundet Pro 2019
www.proliitto.fi